

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 5 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 10 frt, 1/4 évre 8 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 16 kr, minden következónél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Aki szelet vet, vihart arat.

Arad, augusztus 6.

Belgium jelenlegi állapota igazolja a közmondást. Midőn Belgium első királya I-ső Lipót 1866. december 10-én elhunyt, sirjánál az egymással elkeseredett harcot folytató politikai, egyházi és társadalmi pártok fegyverszünetet kötöttek s a közgyűlésben közösen osztottak. — Európa összes szabadelvű tagjai, a népek szabadságának barátai egyhangulag fájalták az alkotmányos király elhunytát és kegyelettel emlékezének meg azon halhatatlan érdemeiről, a melyeket Belgium függetlenségének és szabadságának érdekében szerzett. Szerette népét, hű volt az alkotmányhoz s uralkodásának harmincz-négy évi folyama alatt áldásdus volt a befolyása a koronás fők között.

Élesen kihallatszottak azonban a dicsangok közül ellenségeinek szavai. Hogy az a párt, amelynek szeméi előtt minden alkotmány nagyon szabad, amely minden szabadságtól iszomnyal fordul el, a boldogultat még sirjában is ostromozni fogja: azt előre lehetett látni. De emelkedtek vádak a másik oldalról is. Sem az egyik, sem a másik fél szavainak mérlegelése nem feladatunk. Ambár azt olvastuk »a bold. király rovása« címén, hogy a nép műveltségének előmozdítását elhanyagolta, a népnevelést új tanodák alapításával, a létezők színvonalának emelésével elő nem segítette, általában a neveléssel nem törődött s ez által oly állapot következett be, amely a szabad alkotmánya miatt mintaszerűnek ismert Belgiumnak diszere

nem válik, és midőn ilyeneket olvasunk, annyival is inkább kötelességünk jelezni e panaszokat, mert oly közegektől jöttek, amelyek még eddig a népek művelődésének érdekében mindig sorompóba léptek.

Gyakran mondják: »számok kormányozzák a világot«, ebben annyi az igazság, hogy a számok csak kimutatják, mint kormányoztatik. Ezek Göthe szavai. Emiatt a »minta állam« adataiból itt közlünk néhányat s reá hagyjuk az olvasóra, hogy ítéljen és következtessen.

Az iskola köteles gyermekek száma már 1856-ban 699,000-en felül volt, de 1859-ben is csak 511 ezer volt bejegyezve a rovatokba és 180,000 gyermek iskolázás nélkül nőtt fel, mint a vad kender. Még a rovatokba bejegyzettek közül is sok éppen nem járt iskolába, vagy csak hébe hóba, ha kedve szottyant menni látogatóba. — A valóban bejárókat legtöbb esetben papok, apácák vagy szerzetesek oktatták. 1859-ben a bejegyzettek között 11 ezer csak alig tudott olvasni s írni a 14 ezer között. 3000-nél több csak olvasni tudott, írni nem, közel 14 ezer se írni, se olvasni nem tudott. Minthogy még a fiuknál is az írást felesleges fényűzésnek hirdette a papság, elképzelhetjük, minő nyomoru nevelést kaptak az alsó és középosztályok leányai; ezeknek az utódai a mostani szavazók! A felsőbb osztályok leányai tisztán kolostori nevelést nyertek, ezek mind úgy léptek az életbe, mint egészen akarat nélküli eszközei az egyháznak. A doctrinák e minta államában az iskolák helyett a kolostorok virágoznak; 1846-ban a zárda la-

kók száma 12,000-et tett, — 1856-ban már közel 15 ezeret. Ez időben a szerzetesek 150 zárdaival 2520-an, az apácák 812 zárdaival 12,300-an voltak. Már 1880-ban 213 férfi zárda 4120 szerzetessel és 3146 apácza-zárda 21,243 apáczával találkozott s ezen arányban emelkedett a szám 1880. óta is. Szó se lehet róla, hogy itt a liberalizmus többé megerősödhesse, — talán-talán a socialismus, no abba meg, aligha léssen köszönet.

Ahol kevés az iskola és sok a szerzetes, ott igen sok a szegény ember s a koldus. Csak a bizottmányi jelentéseket kell átnéznünk 1857. óta, amidőn a jótékonyági törvény volt a napirenden a képviselőknél. Nevezetesen ott a hivatalos adatok, igen ékes arabeszkék I. Lipót ravatalára s nagyon illenek a belga papiroszabadsághoz, mert mindazon szabadság csak muló, ideig-óráig tartó papiros szabadság, amely nem nyugszik szilárd alapon, a lakosság műveltségén.

Nehogy tehát nálunk is belgiumi szél vettessék, mert vihar lesz belőle.

HANTHÓ LAJOS.

BELFÖLD.

Apponyi gróf visszavonulása. A „Jászság“ című lap a p p o n y i Albert grófról, »bizalmas« értesítés alapján, azt újságolja, hogy »a nemzeti párt vezére végleg visszalép a parlamentáris pályáról, mandátumot többé nem vállal s a magánéletbe vonul vissza.« Hozzáteszi a nevezett lap, hogy ambár ez »országos szempontból« bizonyára veszteséget jelent (?) a jászság, és a jászberényiek megkönnyeb-

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Szövegek.

— Hoske Ferenczné Rozsnyay Katicza emlékköve. —

I.

Elvette tőlünk a halál,
A hű hitvest, a jó Anyát!
De lelkiünk egykor rá talál
Követve szíve csillagát,
A mely felettünk fent ragyog
Es mintha szólana,
Étekl s mi voltam az vagyok;
Hű hitves, jó Anya!

Rudnyánszky Gyula.

II. MEGTARTÁS

A nap leáldozott,
Uram maradj velünk!
Te vagy az alkonyat,
Halálunk életünk!

Maradj velünk Uram!
A mint az éj halad,
Maradj velünk Uram!
Ha újra felvirad.

Czóbel Minka.

A júliusi napok Franciaországban.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —

Írta: Boreš Benl.

Páris, 1895. július.

III.

(A nagy hadgyakorlat. — Saussier tábornok. — A francia hadügyminiszter. — A becületrend keresztjeinek kiosztása.)

De a júliusi ünnep kimagasító jelentősége az idén nem ezen évenként megújuló ünnepségek és multságokban volt feltehető, hanem a július 14-ki nagy hadgyakorlat volt hivatalos arra, hogy az egész nemzet örömeinek büszkeségének és hűségének kielégítésére szolgáljon, és úgy látszik az idén 3. évi szünet után ez is különös pompával és nagy mértékben lett megtartva, azért hogy a köztársasági kormány kellően bemutathassa a köztársaság imponáló hadi készülttségét.

A hadgyakorlat, vagyis sajátképen csapatselekták rendszeren Longhampe-on a lófuttatási versenytéren a Bois de Boulogne-ban tartatnak. Bár e térenk gyönyörű környezet, mely nem teljesen sik, rendkívül szép látványt nyújt a szemlélőnek, nekem mégis kissé irosának tűnt fel, hogy az ily katonai felvonulásukat a lóversenytéren csinálják, és ugyanazon tribünök lesznek a néző közönség rendelkezésére bocsájtva, melyek a lófuttatások alkalmával hasonlóképpen szolgálnak. A tribünök több nagy faalkotmányt képeznek, melyek több száz méter hosszúságban a terepszokorral együtt mintegy 80,000 embert magukba fogadhatnak.

Az ország minden részéből kővonatok hozták a vidéki közönséget is, és Páris lakosságának kicsinye nagyja, már a délelőtti órákban zarándokolt ki a nagy hadi szemle színhelyére. D. u. 1 óra tájban beláthatlan hosszúságú kősi sorok, melyek tömege nem egyszer úgy összetorlódtott, hogy egy-egy félórába került, míg ismét tovább mozoghatott, viték az előkelőbb világot. A rendőrség adatai szerint több mint 400,000 ember és huszezer kősi volt kint a Longhampe-on. Nem csupán kiváncsiság volt az, a mi a francia népet a csapat szemlére omlalt. Tavalgy Carnot halála miatt ez a katonai ünnepély nem volt megtartva és bizonyos oldalról meggyőzni akarták a lakosságot arról, hogy e két év alatt a francia haderő teljesen kifejlődött. E haderő válogatott csapatát mutatták be a népnek, hogy lásson, ítéljen és lelkesedjék.

Ez a tendenzia az ország minden vidékén kifejezésre jutott. Minden jelentékenyebb városban katonai felvonulások voltak. A katonaságnak ily ostentatív módon való szereplése az új köztársaság fennállása óta még nem volt észlelhető. A kívánt effektus teljes mértékben el lett érve.

Páris július 14-én egy nagy táborhoz hasonlított. A csapatok a délelőtti órákban a város különböző részein keresztül vonulva a Bois de Boulogne árnyas ligeteiben táboroztak. Érdekes volt látni, miként gondoskodik a köztársaság kedves katonaságáról. Minden csapatnak külön kihozták élelmét és hosszú asz-

bünten lelegzenek fel, (Ezt már elhiszük. A szerk.) mert mindigssivesen áldoztak ugyan Apponyi grófért, de nem esnek kétségbe azért, hogy tovább nem áldozhatnak a nem szenvedhetnek miatta. „Mielni akarunks nem rajongunk többé a martirotságért” — végzi az említett ujság.

A horvát bán visszalépése felől hoz hirt az Agramer Tagblatt. Szerinte a horvát főnemesség körében arról vannak meggyőződve, hogy I. Ferencz József királynak Zágrába való utazása nem csak tetőpontját, de egyúttal végpontját is fogja képezni Khuen-Héderváry gróf, mint horvát bán működésének. Ugyanabban a körben tudni vélik, hogy a bánnak a jelenlegi magyar kormányhoz való viszonya nemcsak, hogy nem javult, hanem, hogy Khuen-Héderváry gróf folytonosan újabb bizonyítékokat szerez arra nézve, hogy a kormány befejezettnek tekintti az ő „pacificáló művét” és hogy további közreműködése nem kívánatos többé. Ma a bán is teljes tudatában van e tényállásnak és mert ő maga sem remélhet további halszállást vagy emelkedést, elhatározta, hogy ősszel visszavonul.

Felhívás Magyarország gazdaközön-ségéhez.

Az 1895. évi VIII. t.-cz. a f. évi november hó 20- és 30-ika közt Magyarország területén általános mezőgazdasági statisztikai összeírást rendelt el. Nemcsak a kormány óhaj-tása volt ez, hanem hazánk gazdaközön-ségének is évek óta hangoztatott kívánsága.

A tengerentúli nagy gabonatermesztő országok versenye s a termények árának rendkívüli hanyatlása Európaszerte, évről-évre nehezebbé teszi a mezőgazdaság helyzetét. Súlyosan érezzük mi is ezt a válságot s a kormány és a társadalom vállvetett erőfeszítésére van szükség, hogy megállhassunk a mostani viszonyok között s megvethessük a mezőgazdaság újabb virágzásának alapját.

De arra, hogy helyesen tűzzük ki a célt s jól válaszunk meg az utakat és módokat a helyzet javítására, szükségünk van a hazai viszonyok és állapotok beható, alapos megismerésére, a mit azonban nem érhetünk el más-kép, mint egy lelkiismeretes, pontos, részletes statisztikai összeírás segítségével.

Belátta ezt a mezőgazdasági érdekek minden igaz barátja és illetékes képviselője; be-

látták legkiválóbb gazdáink, belátták a gazdasági egyesületek, belátta a kormány. A törvényhozás pedig áldozatot nem kímélve, pártkülönbség nélkül, ritka egyértelműséggel szervezte meg a nagyterjedelmű adatgyűjtés és feldolgozás költségeit.

Lesz-e haszna az áldozatnak? Lesz-e sikere a fáradozásoknak? Az egyedül a gazdaközön-ségtől függ! Ha a valóságnak teljesen megfelelő adatokat nyerünk, megvethetjük azt a biztos alapot, melyre nyugodtan építhetünk, de ha a valóságtól eltérő, hamis adatok folynak be, nemcsak a sok költség, munka, fáradozás vesz kárba, hanem a magyar mezőgazdaság felvirágoztatásán fáradozó hatóságok és szakkörök annak a veszélynek is ki lesznek téve, hogy a valótlan adatoktól félrevezetve, hasznos helyett káros intézkedéseket tesznek.

Az adatok bevallásánál tehát legelső feltétel a teljes őszinteség. A titkolózással gazdaközön-ségünk csak magának ártana; olyanforma volna ez, mintha a beteg azon igyekez-nék, hogy az orvos valahogyan el ne találja baját, hanem egészen más betegség ellen gyógyítsa.

A tiszta valóságnak bevallásából senkire semmiféle kár vagy hátrány nem háramlik. Felkérem ennél fogva a hazai gazdaközön-séget, hogy ha netalán itt-ott olyan balvélemények támadnának, hogy ez az összeírás adóztatási célból történik, világosítsák fel a tévelygőket és félrevezetteket s magyarázzák meg, hogy ezek az adatok kizárólag a mezőgazdaság és a földmívelő-nép érdekében gyűjtetnek; adóhivatalok, vagy más pénzügyi hatóságok még csak látni sem fogják ezeket; szóval a mezőgazdasági statisztikai összeírás nincs összekötve semmiféle adóztatási céllal.

De felkérem gazdaközön-ségünket, ügyeljen arra is, nehogy egyesek tréfából vagy hiúságból valljanak be hamis adatokat s az ily kicsinyes, nevetséges emberi gyarlóságok meghíúsítsák a nagy, országos mű sikerét.

A mezőgazdasági statisztikai összeírás az egész, nagy gazdaközön-ség buzgó, tevékeny közreműködése nélkül eredményes nem lehet. Az ország és saját érdekük egyaránt kívánja, hogy tegyenek meg minden lehető a munkálat érdekében. Minden gazdálkodó már jó előre tekintsen körül figyelmesen gazdaságában, jegyezgesse fel, hogy mennyi földön gazdálkodik, mennyi és milyen gazdasági eszköze, házi állata, stb. van, hogy annak idején egész

pontosan jelenthesse be az adatokat az össze-író ügynöknek.

Az egész összeírási munkálatban legfontosabb személy az összeíró ügynök. Kívánatos, hogy erre az igen fontos állásra legintelligensebb gazdák, birtokosok vállalkozzanak. Nem alázza ezzel meg magát senki, legyen bármily nagy úr, vagy előkelő személyiség. Sőt díszöséget szerez vele, mert polgári kötelességet hiven teljesíteni s osztályérdeket tisztes munkával szolgálni: csak emelhet mindenkít a közbecsülésben. Ne engedjék gazdáink, hogy összeíró ügynökök olyanok alkalmaztassanak, kik a földmíveléshez csak alig értenek, vagy ha értenek is, nincsenek közvetlenül összeforva a mezőgazdaság érdekével. Az öntevékenységre a legjobb alkalom kínálkozik, mutassák meg gazdáink, hogy abban a nagy és fontos társadalmi osztályban, melyet ők képviselnek, van elég közszellem, van elég értelmiség, van elég buzgóság s mikor saját javuk, boldogulásuk forog szóban, nem állnak félre összedugott kézzel.

A magyar gazdaközön-ségnek nemcsak hazafiságára, hanem saját jól felfogott érdekére hivatkozom s gazdáinkat a legelsőből a legutolsóig teljes bizalommal kérem fel, hogy a mezőgazdasági statisztikai összeírás nagy munkáját minden kitelhető módon támogatni és előmozdítani sziveskedjenek.

Gr. FESTETITS ANDOR s. k.
földmívelésügyi m. kir. miniszter.

Városi közügyek.

Sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1895. évi augusztus hó 14-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaráboknak.

1. A polgármester jelentése f. évi július hóról.

2. A nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. Miniszterium intézvénye az aradvárosi köztulajap 1893-1894. évi zárszámadásának jóváhagyása tárgyában.

3. A nagymélt. m. kir. belügyminiszterium intézvénye Arad szab. kir. város törvényhatóságánál egy irodai segédtsit és egy szolgál állás szervezése iránt hozott határozat jóváhagyása tárgyában.

4. U. a. rendelete, Hunyad és Arad vármegyék és Arad szab. kir. város területére Déva székhellyel szervezett anyakönyvi felügyelői kerületbe Barsay Bélának állami anyakönyvi felügyelővé történt kinevezéséről.

talokon rendszeren feltálaták azt, és nehogy a katonaság a tavak vizéből oltsa szomját, óriási hordókban hoztak ki a csapatok részére vizet, és külön jeget, mely szintén tiszta vizből mesterségesen uton lett készítve, hogy a felmelegedett ivóvizet azonnal frissítsék.

Az idő különben rendkívül kedvezett a csapatszemenek. A forró napsugarak erejét barátságos felhők törték meg és egy kis friss szellő enyhítette a nap hevét.

Két óra felé már a közön-ség kint volt a szemle helyén. De a nagy gyakorló téren még egy lélek sem volt. Ekkor megkezdődött oda a katonaság felvonulása. Ez a felvonulás rendkívüli hatást gyakorolt a nézőkre. A csapatok nem egyszerre, hanem külön-külön és más-más részből a ligetnél tüntek elő és foglalták el a nagy téren megjelölt helyeiket.

Legelőbb a vincennesi vadászok tűntek fel sötét ruházatukban és fel-fel villannak a sötét tömegben a trombiták, melyekkel a katona zenészek a dobok rezgő larmájába vegyülnek. A legnagyobb rendben és gyors-sággal törnek elő az erdő különböző részéből a különböző hadosapatok is a legnagyobb könyűséggel, rend és eleganciával foglalják el, sárga zászlókkal már előre kijelölt helyeiket. Alig egy fél óra alatt már az egész gyalogság fegyvert lábhoz téve frontban állt.

Ekkor tört elő a lovas-ság. Eleinte csak a sisakok fénylő hegyei villantak fel az erdő lombjai alól. Majd egy sűrű barna tömeg folyik ki az erdő egy másik részéből, és a

tűzéség, míg más oldalról egy hosszú kék szalag bonyolul ki a zöld háttérből, ezek a lovas vadászok (chasseurs a cheval) magyarosan zsinorzott kék attillák- és fővegekkel.

Alig 3 negyed óra alatt már az egész had-erő, lehetett legalább 20.000 ember helyén volt. A gyalogság két tábor képezett, a lovas-ság ennek háta megett a harmadikat.

Ekközben felhangzó éljenek és lelkes kiáltások között feltűnt a fővezénylő Saussier tábornok alakja, törzskarának kíséretében. Az öreg Saussier Páris hadi kormányzója és ez idő szerint a francia hadsereg fővezére, ma francia ország legnépszerűbb embere. Dacára korának, és tulhizott testalkatának, délczegen üli meg pompás fekete paripáját, értelmes és rokonszenves arca egyúttal erős önbizalmat és katonai méltóságot fejez ki. Saussier tábornokban itt mindenki a nagy háború intőzójét látja, feltétlen bizalommal van iránta a nép úgy mint a kormány, mert a legnehezebb körülmények közt is mindig hű republikánusnak mutatta magát.

Saussier a hadügyminiszter Zurlinden tábornok kíséretében galoppban végig lovagol a csapatok előtt. A főparancsnok minden ezred lobogója előtt a kardjával tiszteleg, míg Zurlinden mindenütt mélyen leeme-li tábornoki kalapját. Zurlinden tábornok oszón karosú alak, szép sárga lovát elég katonásan üli meg. A jelenlegi kormány egyik legelőkelőbb tagja. Estélyei és kerti mulatságaival

maga köré gyűjti a republicanus nagy világ minden nevezetesebb egyéneit, de a nép nem jó szemmel nézi a hadügyminiszteri székben, bizalmatlan iránta és mint „Colmar-i születésűt most már nem tartja teljesen a francia nemzethez tartozónak.

A csapatok felvonulása előtt még egy ünnepélyes ténykedés megy végbe. A becsület-rend keresztjeit osztják ki az egyes csapatoknál. A csapat trombitái felharsannak, melyet „ou rir le ba-nak” neveznek, erre a kitüntetendő harcos a csapat arcvonala elé kiléptetetik, az ezredes a keresztet a mellére tűzi, arcsát két oldalt megcsókolja és a karddal tiszteleg előtte. Ekkor a zenekar újra megszólal mely „ferme r le ba-nak” neveztetik és az ünnepélyes actus végét ér.

Küzdelem a pénzért.

— Regény. —

Írta: Ter Hedberg.

Az „Aradi Közlöny” számára, svéd eredetiből fordítva.

[24]

[Utánnyomás tilos.]

Egy napon egy csoport gyereket pillantott meg, kik azzal mulatták gyereket, hogy ültettek, vetettek, ástak, vájta a fűvényben; ő ugyanugy akart játszani, de csakhamar beleunt e játékba, s azzal végezte, hogy kitepte a virágokat és gyökereikkel felfelé dugta újra a földbe.

Egy izben szenvedély támadt benne a fé-

5. A nagymélt. vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium intézványe az Andrányi Béla nevét viselő alapítvány alapító levelének mily értelemben leendő kiállítása iránt.

6. Tolna vármegye közönségének a belügyi kormányhoz intézett felirata a nyugdíj törvény módosítása tárgyában.

7. Csanád vármegye közönségének az országgyűlési képviselőházhoz intézett felirata a népoktatás áll. mosítása iránt.

8. A nagymélt. földművelésügyi m. kir. miniszterium körrendelete a mezőgazdasági statisztikai adatok összeírása tárgyában.

9. A tanács jelentése az 1895. évi városi köz költségvetésben a helybeli gör. keleti szerb hitfelekezet 5 százalékos közoktatási járulék címén előirányzott 270 frtnak 513 frt 50 kr-ra leendő előirányzása tárgyában.

10. U. a. a hadi szolgálmányok címén Arad szab. kir. város közönségét megillető 4655 frt 40 1/2 kr. utalványozása illetve ezen összegből rendőri tartozás címén a város terhére előirt 1006 frt 96 1/2 kr. leírása iránt a belügyi kormányhoz intézendő felirat tárgyában.

11. A polgármester előterjesztése Bursch Bálint városi tüzoltó nyugdíjaztatása iránt.

12. Arad szab. kir. város kereskedő tanoncz iskola bizottságának jelentése a lefolyt 1895. iskolai év tanügyi állapotáról és a bizottság ezen évi működéséről.

13. Néczin Péter városi hivataliszolga kérvénye nyugdíjaztatása iránt.

14. A tanács jelentése a Hertschka Mór-féle ösztöndíjat élvező Pataki Sándor és Seprényi Imre tanulók ösztöndíja tárgyában.

15. A közigazgatási bizottság jelentése Bartók Kálmán fegyelmi ügyéről.

16. A tanács jelentése a közegészségügyi bizottság által beadott véleményre a polgármesternek egy városi kórház építése iránt tett előterjesztése tárgyában.

17. A tanács jelentése a közegészségügyi bizottság véleményére az Aradon felállítatni kért 9-ik gyógyszer-tár és a gyógyszer-tárakra érvényben lévő kormányhatósági szabályrendelet módosítása tárgyában.

18. A nagymélt. m. kir. igazságügy miniszterium leirata a törvénykezési és fogház épület telke tárgyában.

19. A mezőhegyesi m. kir. álladalmi ménesbirtok igazgatóságának átirata, az élőviz-csatorna mentén építendő védőtöltés költségeihez való hozzájárulásai iránt.

20. A tanács jelentése, a Marostöltésnek megvédése és a partrongálás megakadályozása végett szükséges munkák foganatosítása tárgyában.

21. Neuman teatverek aradi gyártulajdonosoknak kérvénye az általuk tervezett arad-gáji helyi érdekű vasut kiépítéséhez szükséges utca területek díjmentesen való átengedése iránt.

22. A tanács jelentése Ifj. János János, Zsiguri Demeter, Gantner Lajos, Lang Viktor, öz. Valtér Julia, Dobró János, Szeltman Gusztáv, Spitz Mór, Schmidt Gyula, Barna János, Szuszán István, Czerman József, öz. Kuzman Györgyné, Regdon Sándorné, öz. Kubiczky Károlyné, Kállai Ignác, Borla Mojsza, Minkó János, Varga József, öz. Antonovits Anna, Király Géza, Pitteltóber Vilmos, Podhora József, Widermann Máténé Szűcs János, Reiner József, Karácsonyi Illés, Gábor Ferencz, Ifj. Urbányi Béla, Peiszi Sándorné, Lukács Demeter és Szellner Tamás által emelt új épületek községi adómentessége tárgyában.

23. u. az. Az árvapénztári tőkék után 1895 márczius 1-től július 18-ig járó 10%-toli kezelési költség beutalványozása tárgyában.

24. A tanács jelentése az aradi pénzügyigazgatóság által július hóban elő és leirt állami adók után esedékes községi adó elő és leírása tárgyában.

25. A polgármester előterjesztése a Gájkölvárosi alkapitányi hivatal épületének megtoldása iránt.

Arad 1895. augusztus 6.

Kiadta:

INSTITORIS KÁLMÁN,
főjegyző.

IDÓJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 759.3 milliméter, délután 2 órakor 759.3 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 15.1, délután 2 órakor C° + 23.4. Szél irányja és ereje: reggel 7 órakor DN. 8, délután 2 órakor N. 3. Felhőzet: reggel derült, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 9 milliméter zivatar.

IDÓJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várna:

— Augusztus 7. —

Változó felhőzet. — Hőemelkedés. — Északon csapadék.

HIREK.

Augusztus 7. Szerda. Róm. kath. naptár: Kajetán. — Protestáns naptár: Kajetán. — Görög-keleti naptár (július 25.): Hermolaus. — A nap kel 4 óra 47 perceskor, nyugszik 7 óra 24 perceskor.

Szabadságharozl emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölessy-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgár iskola, földszint.

— Aradváros közgyűlése. Aradváros köztörvényhatósági bizottsága augusztus havi rendes közgyűlést 14-én délután 4 órakor tartja meg. A nyári közgyűlések szokás szerint unalmas, semmit mondó tárgysorozattal bírnak, melyek alig képesek a városatyák érdeklődését felkelteni. A folyó havi közgyűlés azonban

messze elűt ettől a nyárias sablontól. Az előtünk fekvő tárgysorozat azt mutatja, hogy az augusztusi közgyűlésen igen fontos ügyeket fognak tárgyalni, a melyek bizonyára tömegesen bevonzzák városatyáinkat a székepület nagytermébe. Többek közt a tanács bejelenté, hogy Arad város területére állami anyakönyvi felügyelővé Barcsay Bélát nevezte ki Déva székhelylyel a belügyminiszter s hogy ugyanez jóváhagyta a közgyűlésnek egy irodai segédtszti s egy szolgál állás szervezése iránt hozott határozatát. Tárgyalják Abauj megye feliratát a nyugdíj törvények módosítása tárgyában és Csanád megye feliratát, mely a népoktatás áll. mosítására vonatkozik. Tanácskozás alá került a tervezett városi kórház, valamint a kilenczedik gyógyszer-tár ügye, melyre Ládá Antal helybeli gyógyszerész folyamodványba adta meg az aktualitást. Bent van a tárgysorozatban a törvénykezési és fogház-épület nem kevésbé fontos kérdése, az arad-gáji helyi érdekű vasut stb. A részletes tárgysorozatot lapunk más helyén közöljük.

— „A magyar szent korona“ mint tulajdonos. Az igazságügyminiszter értesítette a budapesti (budai) I. — III. ker. járásbírószágot, hogy a miniszterelnöknek jul. 25-én kelt 2177 sz. értesítése szerint ő felsége a király Ischiben f. é. július hó 6-án kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a budai kir. várapalota és tartozékai az új telekkönyvi betétek szerkesztése alkalmával a „Magyar Szent Korona“ tulajdonai telekkönyveztesse. Megjegyzendő, hogy a várapalota telekkönyvi tulajdonosa eddig a „K. K. Hofaerar“ volt.

— Közigazgatási bizottsági ülések. Az aradvárosi közigazgatási bizottság ma délután négy órakor a városházán, a megyei pedig délelőtt kilenc órakor a megyeházán ülést tart Fábrián László főispán elnöklete alatt. Az ülésre a tagok figyelmét felhívjuk.

— A megyei erdészeti bizottság ma délután ülést tart a megyeházán. Az ülésre, melyen erdészeti folyóügyeket fognak tárgyalni, az érdekeltek figyelmét felhívjuk.

— Jóváhagyott zárszámadások. A kereskedelemügyi miniszter leiratban értesítette Aradváros közönségét, hogy a városnak 1893—94. évi közuti alapi zárszámadását jóvá hagyta.

— Behívott póttartalékosok. Az idén besorozott honvédpóttartalékosokat a parancsnokság október elsejére hívta be. Az aradi

szekszedésre s a környéken elpusztított valamennyi madárfészket.

Mikor azután megmagyarázták neki, hogy mily rosszat oselekszik ezzel a kis madaraknak, eleinte bámu't, azután szomorú lett, visszaszarka a kiszélt madártojásokat a fészkekbe, s másnap megint széttörte azokat, hogy meggyőződék, hogy csakugyan vannak-e madárfészkek s tojásokban.

Egy napon azt kérdezte öreg anyjától, hogy miért nincs neki anyja, mint más gyermeknek.

Midőn az öreg megmagyarázta neki, hogy anyja meghalt, midőn őt megszülte, gondolkodóba esett, s midőn este feküdni ment s jó éjt mondott apjának, egyszerre csak a kérdést tette fel:

— Miért nem hal meg minden mama, mikor a gyerekek megszületnek?

Karr az első pillanatban annyira meg volt lepette, hogy alig birt válaszolni, de csakhamar e szavakban tört ki:

— Ki tanított ily ostobaságokra?

— De az én mamám meghalt, mikor világra jöttem, — szabadkozott a gyerek; — miért nem hal meg hát minden mama?

Karr zavartan tekintett fiára, megfordult s kemény hangon így rivált rá:

— Takarodjál feküdni, s ne töprenkedjél ilyeneken!

Axel eltávozott és Karr gondolataiba mélyedt. A gyermek szavai kínos emlékeket kelteket fel benne; emlékeket, miket már elte-

metetteknek hitt, s mikről már annyira megfeledkezett, mintha soha sem is léteztek volna.

Néhány percz múlva gyöngéd érintést érzett karján. Megfordult. Axel volt, ki visszatért hozzá meztelb és félig levetközve.

— Hibáztam, papa? — kérdé a gyermek suttogva, s nagy szemeket vetett atyjára.

Karr arczizmai megmozdultak és rekedt hangon így válaszolt:

— Nem, nem, te nem vagy felelős azért

A fiu megkönnyebbülten lélekzett s eltávozott. Az ajtónál megfordult, ramutatott meztelen lábaira, miken a harisnya reczés nyomai látszóttak és felkaczagott.

Karr a fiu után tekintett, s midőn már nem látta, erős, fájdalmas hajlandóság támadt lelkében, karjaiba ölelni a gyermeket, megismogatni, megcsókolni őt. Es egész este keserű érzés gyötörte, hogy nem oselekedte meg ezt. Tudta, érezte, hogy ezzel valami kedveset, értékeset veszített el.

Nagyon sokszor megtörtént, különösen ha egyedül volt, hogy erős vágy támadt benne a gyermek szeretete iránt; vágy, hogy szavakkal és tettekkel fejezze ki szeretetét, de midőn a gyermek közelében volt, hideg és csaknem merev volt irányában. Szégyenlősség volt ez, vagy micsoda, de anyja bizonyos, hogy atyai szeretete nem érvényesült, ha gyermeke közelében volt.

Es e gyermek mégis mindig jelen volt

gondolataiban. Ő reá gondolt, midőn asztala mellett ülte, összeadta a számokat, ő miatta örült a szerencsésen végződött üzlet eredménye felett, vagyonának gyarapodása a gyermek miatt ösztöndözte őt további nyereségre. Néha elégtételt talált ez érzelmében, s a gyermek iránti szeretet kibékítő fényt vetett ama ragaszkodásra, melylyel a piczi iránt viseltetett, s mely — beismerte — mind szorosabb bilincsekbe szorította.

Nem a pénz szerette, — így mondogatta magában, — hanem a pénzben fia jövődö boldogságát, s tudta, hogy e pénz meg fogja szerezni gyermekének mindazon előnyt, élvezetet, tekintélyt, miket ő annyira keresett életében.

Azonban az mégis gyötörte őt, ha a gyermek a jövőről beszélt; ez a mondat: „majd ha nagy leszek“, a gyermek ajkairól szállva, kellemetlen volt neki. Az a pezsgő életerő, a percz osztatlan és utogondolat nélküli élvezésének tehetsége, mik a gyermek lényén tükröződtek, aggodalommal és félelemmel töltöték el Karrt. Az irigységhez hasonlított az apa ez aggodalma.

Néha megiesztette őt a gyermek.

Karr gyermekét születésnapján pénzzel ajándékozta meg, melyet Axel egy takarékperselybe rakogatott. — Egyik ily ünnepen — Axel éppen kilenczedik évébe lépett — kitént, hogy a takarékpersely nyomtalanul elveszett.

(Folytatása következik.)

8-ik honvédegyalozred póttartalékosai — számszerint 48-an — Lugosra kötelesek bevonulni.

— A radnai uti gyilkosság. Tomka Miklós gyilkost, aki hétfőn délelőtt Mersena Józsefnét a radnai uton megölte, átkísérték a kir. törvényszékhez, ahol beismerő vallomást tett borzasztó tetteről. A meggyilkolt asszonyt tegnap reggel Posgai Lajos dr. főorvos boncolta fel, konstatálta, hogy főképpen a gégefő van megsérülve. — Temetése ma délután lesz.

— Ármontesítő társulati közgyűlés. A körös-tisza-marosi ármontesítő társulat a f. hó 17-én rendkívüli közgyűlést, az azt megelőző napon pedig központi választmányi ülést tart. Hm. Vásárhelyen. A rendkívüli közgyűlés tartását, az ideai rendkívüli magas árvizek folytán bekövetkezett töltésmagasítási és rekonstrukciós kényszerűség, s az ezen munkálatok költségének megszavazása teszi szükségessé. Az ideai árvíz szomorú tapasztalatai ugyanis arra tanították a társulat vezetőségét, hogy a körösi töltés vonalát okvetlenül magasítani és ehes képest méreteiben is megnövelni kell, míg a védővonalon különböző pontjai, mint a szivágyi szakasz is sürgősen követelik az alapos rekonstrukciót. Ezekben, valamint igen fontos belvíz-rendezési kérdésekben a társulatnak a jövő évi milleniumi kiállításra való részvétele ügyében határozni a f. hó 17-iki rendkívüli közgyűlés feladata.

— Betöltött tanítónői állás. Az aradi izr. iskolában megüresedett tanítónői állásra az aradi izr. hitközség iskolaszéke Schattelsz Irén, jeles tehetségű fiatal tanítónőt választotta meg egyhangulag.

— Koszoru helyett. A ntolik Károly a pozsonyi állami főreáliskola igazgatója a Rozsnyay Mátyas ravatalára szánt koszoru helyett husz forintot adományozott az árvaháznak.

— Erőszakoskodó férj. Farkas Ferencz gáji szatócsnak a míg volt pénze, nem ismert határt az ivásban. Napról-napra kevesebb pénze lett, s a mikor már nem hiteleztek neki a korcsmárosok, az a gondolatja támadt, hogy a felesége butorát eladja. A szegény asszony eleinte csak tűrte a nyomasztó állapotot, végre is megunt a férjét, s ott hagyta a faképnél. Azóta Farkas megbánta tetterét. Többször tett kísérletet, hogy fiatal nejét vissza hívja magához, de feleségétől mindég kitérő választ kapott és semmi áron nem akart vissza menni hozzá. Így történt tegnap délelőtt is, hogy a mikor részeg fővel feleségéhez ment — Holtmaros utcai 10. sz. lakásába — a nő tagadó választ adott neki. A férj erre indulatba jött s a nejét torkolázniz kezdte. A szomszédok gyorsan az asszony védelmére siettek s a felbőszült férjet a rendőrségnek adták át.

— Az óvatos katonák. A 7-ik hadtest parancsnoksága átírt a városok hatóságához az iránt, hogy azon helyeket, melyekben a marhavész dühöng, vele küzdje, hogy a közelgő hadgyakorlatok alatt a lovas csapatok a fertőzött helyeket kikerülhessék.

— A Maros halottja. A napokban — mint tudósítónk írja — a Marosból Paulis alatt egy gyermek holttestét fogták ki. A vizsgálat alkalmával kitént, hogy a gyermek a lippai Maris Györgynek 13 éves Nikoláj nevű fia. A fiú fürdőközben fulladt bele.

— Megsérült telefonmunkás. A telefonhálózat készítésénél tegnap kisebb szerencsétlenség történt. Béli János munkás lezuhant a létráról, s fején, azonkívül a jobb lábán erős zúzódásokat szenvedett.

— Igen érdekes teleszkopot lehet most látni a Szabadságtérén, amely Saturnus változatát egész tisztán mutatja. Az óriási teleszkopot este 6—8 óra között lehet látni, csekély díj mellett. Olvasóink figyelmét e helyen is felhívjuk rá.

— 200 forint miatt öngyilkossá lett százados. Besztercebányáról írják, még mindig közbeszéd tárgyát képezi az e napokban öngyilkossá lett Wosching százados esete, aki az

ott állomásozó 25-ik gyalogezrednél fejbeltette magát. A szerencsétlen századosnak 3 napi terminust adott egy neki 200 forintot hitelező egyén s ő a fizetést nem tudta teljesíteni. Az öngyilkos az ezred legdrágább tisztje volt, sokáig mint az ezred hadsegéde szerepelt s mint bántási születésű, tetőtől-talpig magyar ember volt, kinek halálát úgy a saját százada, mint jó ismerősei megkönyezték szívjósága miatt. Az öngyilkos egy hára hagyott levélben keservesen panaszkodik százados bajtársaira és törzsatisz főlebbvalójára, — kik mellesteg mondván tehetős csehek — kikhez hiába fordult pillanatnyi segélyért, hogy kitűzött időre a 200 frtot letegyék érte. Wosching százados halántékát lötte keresztül a fölbomcolásnál azonnali halálát konstatáltak. Temetése e hét elején ment végbe Besztercebányán, hol miután a saját ezredéhez tartozó zászlóalj szombat óta Losoucon az ezredgyakorlaton van, így a 16-ik odaváló honvédezdred kísérte ki a Losouconról odajött zenekarral és a város nagy részvétele mellett örök nyugalomra. Az elhunyt százados Besztercebányán közkezdveltségnek örvendett.

— Az elhunyt. Nehány nap előtt Berlinben szabó-ipartestületi gyűlés volt. A szabók elnöke ez alkalomból szomorú elnöki kötelességet teljesített, bejelentve Schroeder Vilmos tagtárs gyászos elhunytát. Megemlékezett a boldogult érdemeiről és végül fölszólította a jelenvölteket, hogy a gyász jeleit álljanak föl.

Ekkor egy hang közbekiált:

— Schse fáradjanak!

Maga Schroeder Vilmos volt az, aki ugyancsak meglepte a kollégákat. A szegény elnököt egy másik Schroeder halála ejtette tévedésbe.

— Megfojtotta a feleségét. Családi dráma játszódott le hétfőn Kevi-Szöllös községben. Brosztyeán Trifun gazda ember házában napirenden volt a pörpatvar. A féltékenységi jelenetek ismétlődtek legtöbbször, mert a férj szeretőt tartott magának. Ez meg folyton unszolta, tegye el láb alól a feleségét. Zsiva öcsöse segélyével végre is hajtotta sötét tervét hétfőn éjjel. Éjjel, midőn az asszony már mélyen aludt, két kezével megfojtotta a feleségét, mi alatt Trifun Zsiva a szegény asszonyt leszorította a vánkoshoz. A tett elkövetése után kinyitották az ablakokat. Reggel aztán a gyilkos férj maga ment el a község házára és jelentette, hogy valaki az éjjel bemászott az ablakon, a feleségét megfojtotta. Csakhogy a kihallgatásnál a gyanu erősen reá háramlott és végre be is vallotta, hogy feleségét előre megfontolt szándékkal ő fojtotta meg.

— Kocsis, mint az isten szolgálja. Márván János váci lakos, Tóth Ignác káptalani főszámvevő kocsisa, felmondta a szolgálatot azzal a kijelentéssel, hogy az isten őt sokkal fontosabb szolgálattal bista meg, mint a káptalani kocsiság. El is indult a bűnös emberiség megtérítésére, de szerencsétlenségére a rendőrségre tévedt, a melynek emberei nem akartak kenetteljes szavaira megtérni, hanem e helyett megkötözték és a kórház megfigyelő osztályára szállították, a hol hivatalosan is konstatálták, hogy a szegény kocsis — megőrült.

— Ezerkétszáz ember katasztrófája. Amerikában a múlt héten Atlantic-Cityben (New-Jersey) történt, hogy az A. B. P. O. republikánus párt tartotta 9-ik nagy konvenczióját a városban az érdeklődő nagy közönség óriás részvételével. A gyűlés végeztével 200 terítékű bankettel rendeztek a republikánus párt vezéreiből a Baltic a venci-kaszinó pompás nagy termében, a mely a földszinttől körülbelül 20 méter magasságban, a második emeleten van. Epen fölállott az ünnepi szónok, hogy beszédét elmondja mikor az első emelet óriási robajjal leszakadt, maga alá temetve a nagy teremben összegyűlkezve volt egész lakomázó és hallgató közönséget. A teremben összesen mintegy ezerkétszáz ember volt, a kiknek legnagyobb része a romok alá került. A rémületet növelte az, hogy az összeomlás pillanatában az összes villanylámpák kialudván, teljes sötétség volt az épületben. A mindenünnen felhangzó jajveszék és fájdalomkiáltások növelték a borzalmat. A megérkezett tüzoltók és mintők fátyalfény mellett húzták ki a törmelékek alól az élve eltemetetteket, kik közül 145-en veszelyes sebesüléseket szenvedtek. Alig volt ember, a ki teljesen épen menekülhetett volna a rettenetes katasztrófa szinteréről. Legtöbben kar-vagy láb-törést szenvedtek. A város összes rendőrségét mozgósították, s a városi, magán-és fe-

lekezeti kórházak összes hordágyait, betegápoló eszközeit igénybe vették. Négy férfinak és két nőnek már csak összeroncsolt holttestét vonhatták ki az összeomlott falak közül. A gondatlan háztulajdonosnak meggyűlik a baja a bírósággal, mert a sebesültek részint a magok, részint családjuk nevében kártérítési pert indítanak ellene, mi valószínűleg ugyancsak nagy összegébe fog kerülni a különben gazdag háziurnak.

— Botrány a párisi társaságban. Az előkelő párisi társaság — értve azt, a mely most Párisban van — nem beszél másról, mint arról a keresetről, a melyet Lafitte asszony, a híres bankár özvegye nyújtott be a törvényszékhez leánya, de Galiffet marquisné ellen, a melyben az özvegy a neki végrendeletileg is biztosított tizenkétezer frank appanage fizesésére törvényileg kéri leányát kötelezni. A marquisné, a ki már hosszabb idő óta eiválva él férjétől, marquis de Galiffet tábornoktól, anyjának követeléseit nem akarja teljesíteni, dacára, hogy atyjáról több millió frankot örökölt. A nyolczvanöt éves Lafittené szívtelen leánya ellen a törvény oltalmát és segítségét kénytelen igénybe venni.

— Férjgyilkos asszony. A múlt hó vége felé Siposs Lajos szatmári kir. törvényszéki díjnak alig két napi betegeskedés után hirtelen elhunyt. A hirtelen haláleset gyanusnak tűnt fel egy a lakók, mint a kezelő orvos elzött és jelentést is tett a rendőrségnek. A vizsgálat megindult. Az orvos véleménye az volt, hogy Siposs megmérgezték a gyanu a meggyilkolt feleségére irányult, ki mindig örökös veszekedésben élt férjével. Igen terhelő vallomást tett az ott lakó cipész is Sipossné ellen, ugyanis Tatay azt mondta, hogy Sipossné mintegy kéthéttelezelőtt 100 forintot kínált, ha az urát meggyilkolja. — Az asszonyt letartóztatta a rendőrség, vele együtt az ottan lakó Dragumir Etel nevű családét. Időközben egy harmadik letartóztatás is történt. Reich állatorvosnál szolgált egy eseléd, ki éppen Siposs halála idejében ment el tőle s vele együtt egy adag arsenikumból készült patkánymérég is eltűnt. Reich állatorvos azt állítja, hogy mérgezést vett magán is észre s ezt csakis cselédje tehetta. A rendőrség a három letartóztatott nőt nyomban az ügyességhez kísérte, a honnan kihallgatás után a törvényszéki fogházba kísérték. A törvényszéki boncolás, mely vasárnap este 6 órakor történt, kiderítette, hogy Siposs Lajost a rzenikummal ölték meg. Siposs elég magyos ember volt, háza, kis birtoka s mintegy 1000 frt készpénze volt.

— A játék vége. Helmecki József rothodi tizennyolcz éves gulyásbojtár fűródni ment a legelő közelében levő vízbe, mialtt Fekete János, egy tizenegy éves fiú, a part széléről nézte, hogy milyen jókedvűen lubizkol a hús habokban. A bojtár később tréfából bevitte Feketét a vízbe és alányomta, a fiatal odább állott. Mikor a gyermek már fuldokolt, Helmecki még mindig játéknak vette a dolgot, és a helyett, hogy segítségére ment volna, nevetett a halálos küzdelem felett. Csak akkor rémült meg, mikor a kis fiú nem kiáltott segítséget, hanem kimeredt szemekkel bámult reá. A bojtár ellen megindították a vizsgálatot.

— Koch Ignác műszabász nem mint a nyílttéri közleményben volt 4 órától 6 óráig, hanem 2 órától 6 óráig tartja naponként az előadásait.

HYMEN.

Vetsey Jenő, az aradi és csanádi egyesült vasutak hivatalnok, szombat d. u. 6 órakor vezetett oltárhoz a minoriták templomában öz. Regerné kedves leányát, Ilonka kisasszonyt.

Kemény Károly, székudvari kereskedő, a dresdai (szászországi) Kemény testvérek özég beltagja eljegyezte Lévy Dávid nagykereskedő leányát, Gizikét.

GYÁSZROVAT.

† Rozenyay Mátyas temetése tegnap délután ment végbe a közönség általános részvétel mellett. A köztiszteletben álló család vizsgáztatást lehetett az általánosan megnyilatkozott részvételben. A temetési szertartás öt órakor kezdődött az Aradi-dalegylet gyászdalával. Utána Csécsy Imre ev. ref. lelkes tartott érdekes szónoklatot, melynek témája volt: a lélek éi és így Rozsnyay Mátyas szel-

leme mindig köztünk marad. A lelkes nagyhatású beszéde után Ternajgó Caesar tartott beszédet a gyógyszerészek, pályatársai nevében.

A megható gyászbeszéd hosszasan fejtegette az elhunyt érdemeit s megindította a hallgatóságot. Itt adjuk belőle a következő szép részletet:

Meghalni viszontagságos élet komor éveinek folyamán, kidőlni a sorból és helyet adni másoknak, közös sorsa lévén mindannyiunknak, a mely isteni végzet alól nem képezhet kivételt semmi földi lény és mégis bárha mi már hónapok óta el voltunk készülve eme nagy csapásra, — aggodalmaskodva, előre sejtettük, hogy kedves pályatársam a ki példánya volt a férfinak, mert panasznélkül tudta tűrni kínos szenvedéseit, dacára az öt környező orvosok mély tudományosságának, dacára az öt oly feláldozással, oly bálványozó szeretettel ápoló hitves és édes gyermekei nő gondozásának, lassu elmúlás következtében kikerülhetlenül korán el fog hagyni bennünket és mégis, mindannyian oly váratlanul oly megdöbbenéssel fogadtuk az előre látott megváltás órája bekövetkeztének megvalósulását. A veszteség azonban a melyet a halál kiméletlen műve itt okozott, nem csak a tisztelt gyászoló bánatos családtagoké, de nem csupán a nemes város közönségeé, hanem a magyar gyógyszerészet összességé is, — mert ő benne a hazai gyógyszerészet egyik fényesen világító csillaga aludt ki — egyik erős oszlopa dőlt le, s a férfi erénynek egyik minta képe törött össze.

Beszédét a következőkkel zárta le:

Es most árnyéka az elköltözöttnek itt koporsó felett őszinte meghatottsággal hangoztatjuk a bacsu szavakat, legyen áldott emléked, legyen nyugalmad zavartalan, Arad városának polgárai kegyelete, mely gyászának itt is méltó kifejezést adott, virasszon hamvaiddat takaró hantodon s minket mig mi is hozzád nem térünk, ott a béke és nyugalom hazájában el ne feledj!

Hű kartársunk, mesterünk, feledhetetlen barátunk isten veled!!

A gyászszertartást ismét az Aradi-dal-egylet gyászdele zárta. Ekkor aztán megindult az óriási menet a temetőbe.

A temetésen Salacz Gyula polgármester kir. tanácsos vezetése alatt ott volt a városi tisztviselő kar is, valamint az orvosi és gyógyszerészi kar teljes számban. — Az országos gyógyszerészeti egylet nevében egykori tanítványa, Winkler Lajos dr. egyetemi magán tanár volt jelen.

A koporsóra helyezett koszorúk a következő felirattal bírtak:

Felejthetetlen férjemnek — Bánatos özvegye (fekete), — Forrón szeretett atyánknak Vigasztalhatlan gyermekei (rózsaszín), — Felejthetetlen jó apánknak — Aranka, Rezső (fekete fehér). — Drága jó nagyapánknak — Kis unokái (fehér). — Nyugodjál békével. — Szeretett testvéred Eszti (lila). — Szeretett sógorunknak — Fanny, Róza (kék). — Jóltevéőnknek — Vilma és Endre (fehér, rózsaszín). — Hálás szeretettel — Dr. Burián János és családja (zöld). — Szeretett jó sógoromnak — Hoske Ferencz, Kálmán fiával (fekete, fehér). — Anyám emlékével (fehér). — Szeretett nagybácsijának — ifj. Hoske Ferencz és családja (rózsa). — Rokoni szeretettel — Réthy család (szürke). — Szeretett és kegyeletből — Berta (vadgálambszín). — Legjobb főnöknek — szeretettel — Biederman, Ringeisen, Szokoly (szürke). Erdemius igazgatójának — Polgári takarékpénztár (fekete). — Felejthetetlen kartársunknak — A magyarországi gyógyszerészegylet (fekete). — A legkiválóbb munkatársának — Gyógyszerészeti Közlöny (kék fehér). — Felejthetetlen kartársunknak — Az aradi gyógyszerészek (szürke). — Rozsnyay Mátyásnak — Budai Emil (fehér). Hálás tanítványa Róth Lóránd — Részvétel jeléül (rózsaszín). — Kegyelettel — a Hász család (lila). — Kegyelete jeléül — Dr. Marschall Lajosné. — Nemes szívű barátom emlékének — Ternajgó Caesar (fekete). — Részvétel — ösv. Bodnár Gáborné.

† Avarffy Gézáné temetése — tegnap ment végbe a város közönségének, osztatlan részvételével. A halottas ház udvarát teljesen elfoglalták a nagyszámú ismerősök, jóbarátok akik eljöttek, hogy elkísérjék a temető útjára azt, aki életében jószive, nemes érzelmé révén mindenki tiszteletét becsülését tudta magának biztosítani. A koporsót díszesebben, díszesebb koszorúk fűdték. A temetési szertartást Fehér Alfréd, minorita rendi áldozár végezte, mely után az aradi „Kölcsöy-dalör” adott elő megható gyászalt. Avarffy Gézáné elhunytával nemcsak a szegények, árvák vesz-

tették el fonkolt lelkü istápolójukat, hanem Arad társadalmá is egy rokonszenves tagját. Nyugodjék békével a megboldogult!

Ma szerdán, augusztus 7-én
Dobránszky
kerthelyiségében
a 33. gyalogezred
teljes zenekara
HANGVERSENYT
rendez. 638
Kezdeté 7 órakor. Bemenet 20 kr.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

* Verne Gyula összes munkáinak egyedül jogosított képes magyar kiadásából a 15. és 16. füzetet küldte be a Franklin-Társulat. A két füzet az „Utazása a hold körül” tartalmazza, Gaál Mózes új fordításában s megint gazdagon van illusztrálva. Verne exotikus útleírásának kétség kívül ez egyik legérdekesebbike. A három utazó élményei és megfigyelései a világűrben, életmodjuk az agyúlvég belsejében, megkap, érdeklődésünket megfeszítő olvasmány, mely a nélkül, hogy észrevennők, bevezet bennünket a csi lagvilág bámulatos és főséges titkaiba. Ez új olosó kiadás egy-egy füzetének ára 20 kr. bármely hazai könyvkereskedésben. Előfizethetni a vállalatra 1 frtjával 5 füzetre, akár a Franklin-Társulatnál, akár a könyvárusoknál.

* „Röptében a nagyvilág körül.” Most kaptuk meg ez oly hamar népszerűséget nyert díszműből a hetedik füzetet a következő 16 fényképpel: A diadalkapu Párisban. Kenilworth kastély, Angolország. Melrose kolostor, Skóthoz. Koblenz, a Rajna mellett. Csatatárlat Versaillesben. Színház és a Schiller-tér Berlinben. A Marina, Capri. Liszabon, Portugália. A Luknow kapu. India. Nazareth, Palästina. Isola Bella, Lago Maggiore, Olaszország. Theba romjai, Egyptom, Montreal és Mount-Royal, Canada. Az Uspjata-szoros az Andesekben, Dél-Amerika Nemzeti kongresszus-háza Santiagóban, Chile. Pillantás a Yosemite-völgybe az „Art Point”-ről, Kalifornia. — Így ez a füzet is egy változatosság, mint művészi kivitel tekintetében, méltó versenytársa az előbbieknak, melyekről a legelőkelőbb szakkörök és tekintélyek a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoznak. Minden füzet 16 fényképet tartalmaz s vidékre való küldéssel együtt nem kerül többé 85 kornál. Az egész mű (16 füzet) előfizetési ára 5 frt 60 kr. Az előfizetési pénzek az Egyetértés kiadóhivatalába Budapestre küldendők.

* „Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története” című nagy illusztrált vállalatból most jelent meg a 41-ik füzet, amelyben Gracza György a püspöki-kar békékiérletét mondja el igen érdekesen, több eddig ismeretlen adat felhasználásával. E füzetben kezdődik el az aradi 48-as ereklyemúzeum nagybecsű képeinek közlése. Ez illusztrációk közül a legtöbb valószínűleg unikum, a mely még sehol sem volt közölve. A füzet képei egyébként a következők: a honvédség ágyuja. Guyon Richárd tábornoki kinevezése. Guyon Richárd honvédsipkája. Tiszti kardok a bécsi nemzetőrségnél. Honvéd-husár pisztolyok a börtökkel. Pikéti honvédtábornok az aradi fogságban. László Vilmos honvédtábornok kardbajtja. Löw Lipót szegedi főrabbi 1848-ban. Csoóri nemzetőrség zászlaja. Nőhonvéd a szabadságharc után, Damjanich tábornok a diszkardja. Gr. Vécsey Károly tábornok levélszemélye. Merénylét Bem-ellen.

* Az Új Idők a magyar szépirodalmi képes heti lapok sorában rövid fönállása dacára már is első helyre küzdötte föl magát. Köszönheti első sorban azon előszeretettel, melylyel a legkiválóbb magyar írók neki szentelik java munkájukat aztán pedig azon művészi tökélynek, melylyel illusztrációi készülnek. A ma megjelent 82. számban vannak elbeszélések Mikszáth Kálmántól, Herczeg Ferencztől, Brody Sándortól és Munkácsy Kálmántól, azonkívül számos ér-

dekes cikk és aktuális apróság, az utóbbiak többnyire illusztrálva. A kiadóhivatal (Andrássy ut 10. sz.) kívánatra bárkinek ingyen küld mutatványszámot.

TÁVIRATOK.

A belügyminiszter utazása.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) A »Bud. Tud.» jelenti: Perczel ma este Ghicz min. fogalmazóval Ischlbe érkezett és a »Goldenes Kreuz»-ba szállott.

A főváros villamos vasutai.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. távirata.) A belügyminiszter és a kereskedelmi miniszter a fővároshoz intézett leirataikban jóváhagyták a főváros határozatát a lóvasutnak villamossá átalakítása tárgyában.

Az operaház igazgatója lemondott.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) Nikisch Arthur az operaház igazgatója állásáról lemondott a kormánybiztossal való feszült viszony miatt. E hó elsején szabadsága lejárt, de ennek dacára máig sem jelentkezett. Nopcsa Elek báró intendáns táviratban figyelmeztette kötelezettségére. Nikisch a táviratot sértőnek találta és a válaszban lemondását kérte. Nyolczezer forint előleggel tartozik az operának. Az intendáns a jogtanácsost megbízta a szerződés szegésért lépéseket tenni. Hírlik, hogy Káldy Gyulát szemelte ki utódnak.

A nemzetiségi kongresszus.

Budapest, aug. 6. (Saj. tud. táv.) A nemzetiségi kongresszus mai napig nincs bejelentve. Hírlik, hogy intező körök a bejelentést a főkapitányság kikerülésével a belügyminiszterhez akarják juttatni, de a belügyminiszterium elhatározta azt ismét átszarmaztatni a főkapitánysághoz belátás szerinti elintézés végett. E megállapodás az egybehívókat meg fogja lepni, ha a kongresszust meg akarják tartani.

Komárommegye anyakönyvvezetői.

Budapest, aug. 6. (Saj. tud. táv.) A hivatalos lap holnap közli Komárommegye anyakönyvvezetőinek kinevezését.

Vihar jégesővel.

B.-Csaba, augusztus 6. (Saj. tud. táv.) Itt ma óriási vihar volt jégesővel, mely a határt elpusztította s egyes épületek tetejét lehordta. Kondoroson a villám egy épületet felgyújtott. A veteményekben a kár óriási.

Románia szövetségesünk.

Bécs, augusztus 6. (Saj. tud. táv.) O Felségének a román királlyal való értekezése hosszabb idő óta előkészített eredménye volt a helyzetnek. Románia de facto csatlakozott a hármass szövetséghez, miről a császár bécsi nagy követe által előre informáltatott. E megállapodás kizárólag defenzív természetű a béke erősebb biztosítására. Legmagasabb udvari körök Goluchovszky e sikerét nagyra becsülik, mert a magyarállam követelményeinek teljesítése a nemzetiségi kérdésben Romániával szemben a jövőben tökéletesen biztosítva van.

Ferdinánd utazása.

Bécs, aug. 6. (Saj. tud. táv.) Ferdinánd ma Ebenthalba utazott. Onnan Szófiába megy, hogy a sobranje megnyitására jelen legyen. Ezzel együtt Belgrádból azt jelentik, hogy Milán ajánlotta Sándor szerb királynak, mikép a bolgár eseményekre való tekintettel halassa el utazását.

Mavrokordato herceg visszavonulása.

Konstantinápoly, augusztus 6. (Saj. tud. táv.) Diplomáciai körökben nem kis fel-tűnést kelt, hogy Mavrokordato herceg, Görögország itteni követe, kit Londonba helyeztek át, inkább visszavonul a magán életbe, semhogy új állását elfoglalja. Elhatározását azzal indokolja, hogy tudja, hogy nem persona grata az angol királynőnél.

A macedóniai lázadás.

Athen, augusztus 6. (Saj. tud. táv.) Az itteni macedon bizottság most szándékozik nagyobb mértékben megindítani az akciókat Macedónia fellázítására. Működésének súlypontját a bizottság Thessáliába tette át, hogy a szervezett bandák annál könnyebben behatolhassanak macedon területre. Egy görög bankár 250,000 drachmát adott át a bizottságban, hogy ez összegből ezer főnyi önkéntescsapat felszereltessek. Az agitáció nyilvánosan folyik, a kormány korlátozására mit sem tesz. Sakir pasa, török követ figyelmeztette ugyan a kormányt, hogy a dolognak nem lesz jó vége, mivel a török hadsereg elég erős, hogy ily önkéntes bandákat szétkergessen, de felszólalásának sikere nem volt. A lapok legtöbbször foglalkozik ezzel a dologgal, a vállalkozástól sokat bár nem remélnék, mégis minden görög hazafi kötelességének mondja, hogy a görög nagyszemélyességét megvalósítását elősegítse.

Az orosz aranyvaluta.

Pétervár, aug. 6. (Saj. tud. táv.) A pénzügyminiszteriumban az aranyvaluta behozatalára vonatkozó tanácskozások jóformán befejezéshez jutottak. A legutóbbi négy év alatt Oroszország 1.015.500,000 frankkal több aranyat importált, mint a mennyikivitetett, azonkívül pedig bányászati mének egész aranytermelését e célra visszatartotta. A tervezett reformból eddig csak annyit tudnak, hogy a papírrubel relációja 67 aranykopek lesz.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

Gyenes és Balogezég jelentése.

Budapest, augusztus 6.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékelten kínáltak, a vételkedv jó volt az irányzat megszilárdult. Elkelt 20,000 mm. 2 1/2-5 krral magasabb áron.

Tiszavidéki	mmássa	kg	gramm	ft
	200	82.		6.55
	100	82.		6.55
	100	81.		6.60
	200	81.		6.55
	200	81.		6.55
	100	81.		6.55
	100	81.		6.50
	100	81.		6.55
	700	81.		6.50
	100	81.		6.60
	100	81.		6.60
	300	81.		6.60
	200	81.		6.55
	200	81.		6.55
	100	80.		6.57 1/2
	500	80.		6.50
	500	80.		6.50
	100	80.		6.55
	100	80.		6.45

	100	80.	6.50
	1000	80.	6.50
	400	78.	6.3 1/2
	500	78.	6.40
	100	78.	6.40
	100	78.	6.40
Pestvidéki	200	81.	6.50
	100	80.	6.42 1/2
	200	80.	6.40
	100	79.	6.30
	100	78.	6.30
Hartai	1100	78.	6.42 1/2
	1000	78.	6.40
Felső-tiszai	100	79.	6.40
	200	78.	6.37 1/2
Bánáti	400	79.	6.37 1/2
Fehérmegyei	100	79.	6.50
Raktáron	2500	79.	6.55
	3000	81.	6.87 1/2
	1800	77.	6.60
Rosa	300		5.40
	200		5.37 1/2
Zab	100		5.37 1/2
	100		7.—
	100		6.70
	200		6.70

Határidőüzlet: Amerika szilárd jegyzései dacára nálunk változatlanul indult az üzlet búzában és tengeriben s tekintettel a gyenge keresletre ugy is zárultak.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	6.41-6.43
Buza május-juniusra	6.35-6.37
Őszi rozsa	5.47-5.49
Tengeri május-juniusra	4.59-4.61
Tengeri július-augusztusra	5.64-5.66
Őszi zab	5.71-5.72
Repeze	9.50-9.35

Külföld: New-York: búzára 1-1 1/4 magasabb, tengerire 1/4-5/8 alacsonyabb. Chicago: búzára 5/8-7/8 magasabb, tengerire 5/8-1 1/8 alacsonyabb. Páris igen szilárd, London és Liwerpool változatlan.

Értéktőzsde: Szilárdan indult ma az üzlet, s különösen m. hitel emelkedett — 3 forinttal —, a többi nemzetközi és helyi papírok jó vételkedv következtében szilárdabbak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	400.90
Magyar hitelrészvény	492.50
Osztrák államvasút	424.50
Bima-Murányi	290.—
Lombard	111.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi esarnok. 1895. évi augusztus hó 5-én. Hízott sertés árak: 1. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) —. krig. Öreg közép (páronként 300-400 kilogramm súlyban) —. krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 49.—50. krig. Fialat közép (pkint 251-320 krig súlyban) 48.—49. krig. Fialat könnyű (pkint 250 krig. terjedő súlyban) 48.—49. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) —. krig. — Közép (pkint 220-280 krig. súlyban) —. krig. — Könnyű (pkint 220 krig. terjedő súlyban) —. krig. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg-ron felüli súlyban) 48.—49. krig. Közép (páronként 220-260 kilogramm súlyban) 48.—49. — krig. — Könnyű (páronként 220 krig. terjedő súlyban) 47.—48. krig. Sertésállítás szám 1895. aug. hó 2-án volt készlet 31021 darab. 1895. aug. hó 4-én felhajtott: 170 darab. 1895. auguszt. 4-én elszállított: 961 drb. 1895. augusztus 5-én maradt készletben 30280 drb. — A hízottsertés üzletirányzata: Forgalom nagyon megnövekedett.

Szeszüzlet.

— Augusztus 6. —

Mai jegyzéseink: Készára nagyban nyers szesz 52 forint 50 krajczár, kiscsinyber 58 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter % belesértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatózsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 6. d. u. 5 óra.

Buza bánági új	6.20-6.60
Buza tiszavidéki	6.15-6.55
Buza pestvidéki	6.15-6.55
Buza fehérmegyei	6.15-6.55
Buza bácskai	6.15-6.55
Rosa új, elsőrendű	5.35-5.40
Rosa új, másodrendű	5.30-5.35
Arpa takarmány	5.15-5.30
Arpa égetai való	5.15-5.30
Arpa örföldi	5.15-5.30
Zab	6.70-7.—
Tengeri bánági	5.35-5.90
Tengeri másnévű	5.80-5.85
Káposzta-repeze bánági	8.—8.50
Kóles	6.—6.60
Buza márczius-április	6.31-6.83

Buza szeptember-október	6.39-6.40
Buza május-junius	6.39-6.40
Rosa szeptember-október	5.46-5.47
Tengeri május-junius	4.59-4.60
Tengeri július-augusztus	5.66-5.68
Tengeri októberre	5.66-5.68
Zab márczius-április	5.70-5.72
Zab szeptember-október	5.70-5.72
Káposzta-repeze augusztus-szeptember 1894.	9.30-9.35

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden.

Budapest, 1895. augusztus 6.

Magyar aranyárjádék 4%	23.25
Magyar koronárjádék 4 1/2%	99.75
Magyar arany 4 1/2%	124.50
Magyar ezüst 4 1/2%	103.—
Magyar keleti vasút 1876.	122.25
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.50
Magyar italmegváltási kötvény	101.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	99.75
Magyar nyereségy-sorsjegy kölcsön	157.75
Tisszaszabályozási és szegedi kölcsön	148.25
Osztrák papírjádék	100.75

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsden.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —

Bécs, 1895. augusztus 6.

Magyar koronárjádék 4%	—
Magyar hitelrészvény	490.25
Osztrák hitelrészvény	399.75
Anglóbank részvény	167.73
Laenderbank részvény	277.75
Bécsi bankkegyesületi részvény	168.60
Osztrák államvasút részvény	420.50
Déli vasút részvény	110.50
Osztrák északnyugati vasút részvény	—
Osztrák északnyugati (Elbevolgyi) részvény	285.—
Budapesti villamos városi vasút részvény	—
Salgó-tarjáni részvény	—
R-mamurányi részvény	288.50
Brassói közszolgálat részvény	—
Dunagőzhajózási részvény	575.—
Lloyd-társulat részvény	570.—
Alpeji bányarészvény	93.80
Union	349.25
Török sorsjegye	78.60

LÉGTÜNETHI ÉSZLELETEK.

Hó és nap	Légnyomás milliméterekben		Hőmérséklet C°	
	legmagasb	legalantabb	legmagasb	legalantabb
Julius 27	762.8	761.6	31.6	17.3
" 28	62.4	61.2	33.1	18.3
" 29	61.2	59.2	36.2	19.8
" 30	60.7	57.9	33.6	20.0
" 31	62.6	61.0	30.0	15.0
Aug. 1	60.2	57.4	33.9	16.0
" 2	58.3	57.8	26.9	17.2

Hó és nap	Szél		Felhőzet		Észrevétel
	iránya	erőss.	általában	Csap. mm.	
Julius 27	K.	2	derült	—	—
" 28	DK.	5	derült	—	—
" 29	DK.	4	derült	—	—
" 30	DN.	6	félborult	2.7 este dörög, esik	—
" 31	EK.	5	derült	—	—
Aug. 1	N.	4	félderült	—	—
" 2	EN.	5	borult	9.7 esős, dörgéssel	—

POSGAY LAJOS dr.

VIZJELZÉS.

1895. évi augusztus hó 6-án reggel 7 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérésén:

Észlelési állomás	Hőmérséklet C°	Időjárás	Vízállás	
			cm-timétr.	cm-timétr.
Branyicska	+ 0	derült	+ 20	—
Gyulafehérvár	+ 0	derült	—	—
Arad	+ 17°	derült	— 117	—
Makó	+ 18°	felhős	+ 6	—
Szeged	+ 15°	felhős	+ 111	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi. A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi. Arad, 1895. augusztus 6.

A m. kir. folyammérési hivatal.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Augusztus 6. —

Fehér Kereszt szálloda: Metzkes J. kereskedő, Fiume. Kimmelheim Armin kereskedő, Temesvár. Nádor szálloda: Nemes Antal igazgató, Meső-Kovácskő. Dr. Schwarz Ignác író, Bécs. Evotianu János lelkész, R.-Pécska. Klein Jakab kávé, Temesvár. Izekutz István birtokos, Pécska. Haász Béla birtokos, Törvényhaza. Gross Adolf kereskedő, Kunágota. Vasuti szálloda: Jakab Aranka kereskedő, Békés. Letó Kálmán körjegyző, Szikelyvicsa.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

14890/1895

Hirdetés.

A nagymélt földművelésügyi m. kir. Minister ur 44706—III/6 1895 sz. alatt kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy a cs. kir. osztrák belügyminister ur f. évi június hó 30-án 18370 sz. alatt kelt értesítése szerint a sertésforgalomnak szabályozása czéljából a magyarországi élő sertések és sertésus forgalma iránt valamennyi helytartósághoz és tartományi kormányhoz a következő értelmi rendeletet bocsátotta ki:

I. Élő sertések bevitel.

1. Kereskedelmi czéloból vagy a kereskedésre alkalmas sertéseknek Magyarországból a birodalmi tanácsban képviselt királyságokba és országokba való bevitel tilos. Ezen csoportba a darabonként 120 kilogrammnyi élő súlynál kisebb súlyú sertések tartoznak.

2. A kész, vagy félig kész, de darabonként legalább 120 kilogrammnyi élő súlyú sertések bevitel ellenben a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok területére a következő feltételek és modozatok mellett szabad:

a) A beirandó sertések felrakása és elszállítása kizárólag azon vármegyék és sz. kir. törvényhatóságokkal felruházott városok területén és területéről szabad, melyek sertésforgalma általán nem korlátoztatott. A zár alá vett területek, az illető ausztriai politikai hatóságokkal esetről esetre távirati uton fognak közöltetni

b) Ily nemű sertésszállítványokat a származási és rendeltetési helyek nevével megjelölt és állami állatorvos által reá vezetett egészségügyi záradékkal ellátott szabályszerű marhaleveleknek kell kíséreniök és kizárólag ólomzárral ellátott vasuti kocskiban, a menetrend szerinti szállításhoz meg nem felelő megállapodások nélkül és a fel- és lerakodások teljes kizárásával csupán a marhalevelel végállomásként megjelölt vasuti állomásokra szállíthatók. Ehhez képest a közlekedési intézetek közgei csak oly sertésszállítványokat vehetnek föl Ausztriába való továbbítás végett melyeknek marhalevelei állami állatorvosnak fent elbírt igazolását tartalmazzák.

A vizsgálat költségeit (napidij és utazási költség) az állami állatorvos által irt és aláírt költségjegyzék alapján a rakodó felek száma arányában szedik be és aapidij után járó bélyegdíjnak megfelelő bélyeggel elátott nyugtára fizetik ki a eljáró állami állatorvosnak.

c) Az ilyen sertésszállítványok, csak az alább névszerint felsorolt állomásokra, irányíthatók. Amennyiben később több ilyen állomás engedélyeztetnek azok mind— annyiszor haldék nélkül közzé fognak tétetni.

d) Az ilyen sertésszállítványok a vasuti állomásra érkezésük alkalmával azonnal állatorvosi szemle alá fognak vonatni. Oly esetben azonban, ha az ilyen ilyen szállítványokat vivő vonat egyéb származású sertéseket is visz; az utobbi szállítványok vizsgálatáig és elhajtásáig a magyarországi sertések az állomásról kitolatnak.

e) Ha a magyarországi sertésszállítványban 120 kilogramm élő súlyon aluli sertések is találatnának az ilyen szállítványok az állatoknak a feladó költségére a magyarországi feladó állomásra visza fognak küldetni.

f) Ha valamely magyarországi sertésszállítványban csak egy, sertésvészben vagy sertésorbánczban elhullott, avagy sertésvész vagy sertésorbáncz gyanujában levő sertés találatik: az ilyen szállítványt ugyancsak az állatok megetése és itatása után a feladó költségére, a legközelebbi vonattal a feladó állomásra fogják viszaküldeni.

g) Az ilyen sertésszállítványokat minden körülmények közt lófogatokon kell a vágóhidra szállítani, hol e sertések anélkül, hogy más állásba hajtátnának, 48 órán belül leszurandók. Onként értetődik, hogy azon esetben ha a sertésvész, vagy sertésorbáncz gyanujában levőnek találatnának, az ilyen állat vagy állatok az egészségesektől rögtön elkülönítetvén kiirtás végett a gypmesterhez küldendők.

II. Sertésus bevitel.

2. A leszurtt sertéseknek Magyarországból a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokba való bevitel a következő feltételek mellett szabad.

a) magyarországi származású leszurtt sertéket szét darabolatlan állapotban kizárólag va-

suton szabad az alább névszerint felsorolt állomásokra szállítani.

b) Ilyenemű hus küldeményeket a származási hely illetékes hatósági közge (a vágatási biztos) által a mellékelt minta szerint kiállított és német szövegbe is kitöltendő igazolványnak kell kíséreni, melynek e feladási és a rendeltetési hely pontos megjelölésén kívül egyuttal azt is tartalmaznia kell, hogy a sertésus nem sertésvészben vagy sertésorbánczban beteg, hanem egészséges állatoktól származik.

Az ilyen husküldeményeket a rendeltetési elérése előtt sehol sem szabad kirakni.

c) Ezen husküldeményeket megérkezésük után gondos husvizsgálat tárgyává teszik. Az olyan leölt sertéseket melyeken a vizsgálat alkalmával a sertésvész vagy sertésorbáncz nyomait észlelik, vagy melyeket bármely okból az emberi élvezetre alkalmatlannak találunk, úgy hasonlóké azokat, melyekből az általános érvényű kereskedelmi szokványoktól eltérőleg, a vese és vesezsír hiányzanak, azonnali megsemmisítés végett a gypmesterhez küldik.

Ezen rendszabályoknál fogva egyidejűleg utasította a cs. kir. osztrák belügyminister az összes helytartóságokat és tartományi kormányokat, hogy a magyarországi sertésforgalom szabályozása tárgyában általuk kiadott tilalmakat beleértve a száj és körömfájás elleni védekezés czéljából kiadott tilalmakat is ezen rendelet közhírré tételével egyidejűleg hatályon kívül helyezték.

Az osztrák belügyminister úr rendeletének értelmében olyan állomások, melyeken az I rész 2 c) pontja valamint a II. rész III. a) pontja szerint magyarországi élő sertések illetőleg sertésus kirakása meg nem engedve, tehát a hová ilyen szállítványokat irányítani szabad eddig elé következő helyek állomásai jelöltettek ki:

I. Alsó Ausztria: I. a. Bécs (élő sertések behozatalára) Kirakóhely: Szt. Markxi sertésszpiacz, kizárólag engedélyezett vágóhidak pedig: Bécs stmarxi vágóhid bécsvárosi vágóhidak és Productor Gesellschaft der Wiener Fleischselcher vágóhidja.

A bécsi városi vágóhidra nézve azonban megjegyzem, hogy e vágóhidon csak azon esetben ölhetők le ilyen sertések ha ott az e czélból elrendelt intézkedések foganatosítva lesznek.

b) Bécs Ujhely (élősertések számára) Kirakóhely: Steinfeldi pályaudvar és sertésszpiaczon kizárólag engedélyezett vágóhid pedig: a városi sertésszpiaczon levő vágóhid

2. Sertésus bevitelére szolgáló helyek: Baden, Brück a/L Florisdorf, Inzersdorf, Kornenburg, Krems, Laa a/d Thaya, Mödling, St Pölten, Stockerau, Waidhofen, a/d Ybs, Wiener Neustadt és Wien (kirakóhely Gross Markthalle.)

II. Felső Auszria Élő sertések kirakására: Gmunden, Ischl Linz Steyr.

III. Galiczia: I. Élősertések kirakására Podgorze, Neu-Sandez, Jaroslau, Przemysl, Strij, Stanislaw, Kolomea, 2. Sertésus bevitelére szolgáló helyek: Krakau, Podgorze Neu-Sandez, Tarnow, Jaroslau, Przemysl, Strij Stanislaw, Kolomea, és Lemberg

IV. Karinthia. Élő sertések és sertésus bevitelére Laibach, déli vasut állomás.

VI. Morvaország. Élő sertések kirakására: Mährisch-Schönberg, Mährisch-Trübau Sternberg, Hollschau, Lundenburg, Neutitschein Nikolsburg, Prossnitz, Brünn, és Mährisch-Ostrauban (a marha vásártéri kirakó hely.)

VII. Styria. Élő sertések és sertésus kirakására: Grätz.

VIII. Szilézia: Élő sertések kirakására: Troppau, Bielitz, Freudenthal, Jägerndorf, és Teschen.

IX. Tyról és Vorarlberg. Élő sertések és sertésus kirakása: Bozen, Bregencz Trient.

Az ezen rendeletben foglaltak legszigorubb figyelembe vétele mellett tehát élő sertéseknek a birodalmi tanácsban képviselt országos és királyságok területére való bevitelére: Alsó Fehér, Bars, Békés Bereg Bihar, Esztergom, Fehér, Heves, Komárom, Krassó-Szörény, Moson, Nograd, Nyitra, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Pozsony, Sáros, Somogy, Sopron, Szabolcs, Vas és Zalavármegyék, valamint Budapest székes főváros Sopron, Nagyvárad, Kecskemét, Komárom, Pozsony és Székesfehérvár városok kivételével további intézkedésemig Magyarországból szabad, a sertésus bevitel ellenben az itt felsorolt törvényhatóságok területéről is megvan engedve.

Arad 1895. július 13.

A városi tanács.

9219/1895. kh.

Végzés.

Arad sz. kir. város polgármesteri hivatala mint II. od foku állategészségügyi hatóság 1568/1895. p. m. sz. a. kelt határozatával, mert a szarvasmarhák között a galyos istállóban és körömfájás három különböző fekvésű istállóban egyszerre jelentkezett, azt járványos jellegűnek nyilvánította, a miért is az 1888. évi VII. t. cz. foganatosítására 40'000/888. sz. a. kibocsátott magas rendelet 211 és következő §§. alapján a következő óv és kór eljótási szabályok rendelkeznek el.

1. A birkás réti legelőre járó mindkét csorda teheneinek, mint fertőzésről gyanusaknak valamint az ezen réten legelő jármos ökröknek, továbbá oly hasított körmű állatoknak, melyek száj és körömfájásban szenvedő tehennel egy istállóban illetve egy udvarban vannak a járvány idejére istállózásuk elrendeltetik. Az oly jármos ökröknek, melyek a városi állatorvos által betegségtől menteseknek találtnak és fertőzött állatokkal érintkezésbe nincsenek, a város határán belül a fuvarozás és mezei munka végzése megengedtetik, de a határból kihajtása büntetés terhe alatt megtiltatik.

A beteg állat tulajdonosa közvetlen szomszédai hasított körmű állatainak istállózását elrendeltetik.

Ezen fent elősorolt állatok számára marhalevelek kiadása megtiltatik, a tulajdonosok felhivatnak, hogy a birtokukban lévő marhaleveleket megőrzés végett a kapitányi hivatalnál hadaléktalanul beszozáltassák. Az állatok tulajdonosai állataik egészséges állapotát a legnagyobb figyelemmel ellenőrizni tartoznak s ha betegülést észlelnek, azt a kapitányi hivatalnál azonnal bejelenteni, s ha az állat elhullott a hullát az elhullási helyen őriztetni, attól embereket és állatokat távol tartani, míg az I-ső foku hatóság megérkezik.

2. Az elzárt istállókból csak az I-ső foku hatóság engedélye mellett és csak közvetlen levágás czéljából vihető ki állatok, akkor, ha az állatoknak szállítása által a ragály anyag elhurozolásának veszélye ki van zárva.

3. Elzárt udvarokból szálas takarmány, alom szalma egyáltalán nem, trágya pedig csak is a városi állatorvos utasítása szerint foganatosítandó, fertőtlenítés után lovas fogatón, lófogatukéval való aiaszántás czéljából szállítható ki.

4. Az egész város hasított körmű állatainak u. m. szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertéseknek a határból kihajtása valamint takarmány felének és trágyának a határból kiszállítása betiltatik.

Járlatok csak lovakra állíthatók ki. A városba vezető utakra örök állíthatnak, hogy állatoknak (lovak kivételével) a városba behozását megátolja s azokat oly utra tereljék, melyen a város elkerülhető. A tulajdonos határozott kívánsága folytán behozott hasított körmű állatoknak a járvány tartama alatti kivitele megtiltatik.

5. A járvány kiütéséről a szomszéd községek átíratilag értesítetnek.

6. A városi állatorvos utasítatik, hogy a marha állományt figyelemmel megvizsgálja s hetenként a járvány állásáról járványtáblát terjeszsen be.

7. Száj és körömfájásban szenvedő állatok tejének forgalomba hozása a törvény által tiltva van, a hatóság intézkedik ugyan, hogy csak egészséges állat teje jöjjön forgalomba nagyobb biztonságért azonban figyelmeztetik a tejet fogyasztó közönséget, hogy a beteg állat teje nyálkás, undorító, kellemetlen szagú levén, az könnyen felismerhető. A piaczon a ker. orvosok, a piaci felügyeletet rendőrtiszt, a piaci biztosok és a rendőri kirendeltség is ellenőrzi, hogy beteg állat teje ki ne méressék, hanem megsemmisítsék.

8. A heti vásárról a szarvasmarha, sertés juh, kecske, a járvány tartamára kitiltatik.

9. A betegségből kigyógyult állatok istállói és udvarai a városi állatorvos ellenőrzése mellett fertőtlenítendők.

Ezen intézkedés megszegődi a törvény értelmében szigoruan büntetendők fognak.

Aradon, 1895. évi július hó 23 án

Sarlot Domokos

főkapitány.

Vásár-hirdetés.

A soborsini országos vásár
augusztus hó 18-án
fog megtartatni.

Soborsin, (Aradmegye) 1895. augusztus 5.

846 **Bárdy Kálmán**
jegyző.

A radnai járás főszolgabírójától.

2873/1895.

844.

Hirdetmény.

Ménés községben 334 birtokos által 476 hold $\frac{116}{1000}$ -öl területen, a hegyközség ügyeinek vezetésére hivatott és az 1884. évi XII. t.-cz. VIII. fejezetében előirt hatáskörrel megbízott ménési hegyközség megalakítandó lévén, az illető birtokos urak az idézett törvény végrehajtása tárgyában kiadott mult évi 48.000. sz. földmívelési miniszteri rendelet 62. §-ának b) pontja alapján a Ménés községben f. évi augusztus hó 26-án d. e. 9 órakor a körjegyzői iroda helyiségeiben megtartandó alakuló közgyűlésre ezennel tisztelettel meghívotnak.

Megjegyeztetvén:

1. hogy az idézett törvény 69. §-a szerint 800 □-öl vagy ennél csekélyebb terület birtokosa egy szavazattal bír, a nagyobb területek birtokosai pedig annyi szavazattal bírnak, ahányszor 800 □-öl területű szőlőbirtokuk van.

Az összes 334 szőlőbirtokos szavazatainak $\frac{1}{4}$ részénél azonban több szavazatot saját nevében egy birtokos sem igényelhet.

2. A hegyközség alakuló gyűlésében az idézett miniszteri rendelet g) pontja szerint a szavazást minden esetben az kezdi meg, kinek a hegyközségi kötelekbe vonható legkisebb birtoka van.

3. Hogy ugyancsak a 2-ik pontban idézett miniszteri rendelet szerint a szavazás meghatalmazott által is gyakorolható.

Miről az érdeklött szőlőbirtokos urak meggyeszerzte közhírré teendő hirdetmények útján, valamint hírlapilag is értesítettnek.

M.-Radna, 1895. évi június hó 24-én.

Csukay Sándor
főszolgabíró.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

1681/1895. pm.

Hirdetmény.

Néhai Pálfy Józsefné szül. Kishalmy Klémentina emlékeztetése idős. Kishalmy Ferencz ur által tett alapítvány 4000 frtnyi tőkéjének 200 frtot tevő egy évi kamatai, mint kiházasítási vagy üzletberendezési összeg a f. évi augusztus hó 19-én egy az aradi polgári jótékony nőegylet árvaházában nevelt kifogástalan erkölcsiségű szorgalmas árvának, vagy egy oly egyénnek, ki szintén a nevezett árvaházban neveltetett s mint nagykoru lép házasságra, vagy kezd üzletet, — ki fognak adatni.

Azok tehát, kik ezen segítyt elnyerni óhajtnak s a megjelölt minősítéssel bírnak, felhivatnak, hogy kérvényüket hozzám 1895. évi augusztus hó 17-ig benyujtsák.

Arad, 1895. évi augusztus hó 5-én.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

Jegyzőségédül

ajánlkozik egy 40 éves volt pénzügyi hivatalnok, ki jegyzőségédi minőségben is működött, s így az adóügyeken kívül a közigazgatási teendőket is ismeri, azonfelül a számadások összeállítása és fogalmazási munkákban is jártas. Beszéli a német nyelvet és némileg románul is tud. Főfeltétele a tisztos bánásmód és lakásul külön szoba. E lap kiadóhivatala útján értekezhetni. 845.

Pályázat.

Alulírott egy a jegyzői teendőkben jártas **irnokot** keres; fizetése egy évre 180 frt és teljes ellátás, valamint tehetősége és szorgalmához képest mellékjövedelem. Az állás azonnal elfoglalható.

Fekete-Gyarmat, 1895. augusztus 3.

839

Nagy Lajos
jegyző.

16207/895.

Felhívás.

Az 1883. évi XLIV. t. cz. 36. §-a a) bekezdése értelmében közhírré tétetik hogy az 1895. évre kivetett állami és községi adók törvényhatósági utadó, hadmentességi díj, iparkamarai díj és szárazéri szabályozási költségek előírása befejeztetett.

Felhivatik ennél fogva Arad sz. kir. város adóköteles közönsége, miszerint az 1895. évre kivetett közadó tartozásait folyó évi augusztus hó 8-ig annál inkább előírassa mert mulasztás esetén 5 frtig terjedhető pénzbírsággal lesz sajtandó.

Arad 1895. júli 26-án.

A városi tanács.

M. kir. államv. Bpest-déli üzletv.

15546. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Zimony állomásán 1896. évi február hó 15-én megüresedő vendéglői üzletnek ugyanazon naptól számított három évi időtartamra azaz 1899. évi febr. hó 15-ig terjedő bérlete iránt ezennel újból pályázat hirdettetik, mely nyilvános tárgyaláson felbontandó ajánlatok útján döntetik el.

Minden ajánlatnak 50 kros bélyeggel ellátva és okmányokkal felszerelve kell lenie; a borítékra pedig a következő felirat irandó: „Ajánlat a m. kir. államvasutak Zimony állomásán lévő vendéglő üzletre 15.546/95 számhoz.”

Az ajánlatok borítékba zárva és lepecsételve 1895. évi szeptember 3-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége titkári hivatalához czimezve posta útján térti vevény mellett nyújtandók be, bánatpénz fejében pedig 200 azaz kétszáz forint készpénz- vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban szintén posta útján a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztárához Budapestre 1895. évi szeptember hó 2-án déli 12 óráig beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régiebbi utolsó s a névértéket meg nem haladó nap árfolyam szerinti értékben számíttatnak.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és kereskedelmi osztályában (külső-kerepesi ut II. ház. II. em. 28. ajtószám) miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismeri s azokat magára nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadja.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak bpest-déli üzletvezetősége fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre szabadon választhasson.

Budapest, 1895. június hó 25-én.

Az üzletvezetőség.

523. gazdsz. 1895.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Maros-utca délkeleti sarkán a f. uti 41. sz. telek mellett fekvő 190 □-ölyi teleknek Dr. Muntján Aurél kára és veszélyére való eladása iránt folyó év augusztus 12-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár □-önként 17 frt 10 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10% -a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban. Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi július hó 22 tartott üléséből.

Vannay
aljegyző.

15135/1895.

Hirdetés.

A n. m. földmívelésügyi m. kir. Miniszter ur 45820/1895. sz. a. kelt rendelete nyomán és a f. é. július 7-én 44706 sz. a. kelt rendelete kapcsán ezennel közhírré tesszük, hogy az osztrák belügyminiszter ur folyó évi június hó 30-án 18570 sz. alatt kelt korrendeleté Magyarországnak a sertésvesz fertőzésétől mentes törvényhatóságaihoz származó élő sertések és a sertés hus bevitelére és kirakására szolgáló állomások neveit pótlólag a helytartóságok és tartományi kormányok közölték.

I. Alsó Ausztria: Élő sertések bevitelére a bécs szent-marxi sertés piac állapotát meg, azonban sertések azonnali leszurása idézett rendeletben kizárólag engedélyezett vágóhidak gyánánt: bécs szt. marxi vágóhidon, bécs városi vágóhidakon, és a „Productiv Gesellschaft der Wiener Fleischelcher“ vágóhidján kívül a bécs városi hentések egyéb hatóságilag engedélyezett vágóhidjain is szabad.

A sertések ezen utóbbi vágóhidakra is lófogatokon szállíttatnak.

II. Bukevina: Élő sertések és sertés hus kirakására: Csernovitz (vasutállomás.)

III. Csehország: 1. Élő sertések bevitelére: Aussig, Braunau, Brux, Budweis, Caslau, Falkenau, Gablonz, Jiczin, Karlsbad, Leitmeritz, Melnik, Pisek, Raudnitz, Rutuburg, Saaz, Schmichov, Teplitz, Tetschen, Trautenau, Prag v. s., Holeschowitz, Reichenberg.

2. Sertés hus kirakására: Asch, Aussig, Budweis, Eger, Holeschowitz, Pilsen, Prag, Reichenberg.

IV. Dalmácia: Közvetlen vasuti összeköttetés hiányában sem élő sertések sertés hus nem vihetők be.

V. Felső-Ausztria: Sertés hus kirakása: Gmunden, Ischl, Linz, Stéger, Wels.

VI. Morvaország: Sertés hus kirakására: Auspitz, Austerlitz, Ungarisch Brod, Brünn, Budwitz, Eibenschütz, Freyberg, Gaja, Goeding, Holeschau, Hradisch, Jarmeritz, Iglau, Kojetein, Kremsier, Kromau, Leipnik, Lundenburg, Mistek, Muglitz, Napajedl, Neutitschein, Nikolsburg, Olmütz, Mährisch, Ostrau, Prerau, Prosnirz, Tischnowicz, Mährisch-Trübau, Weiskirchen, Wischau, Znaim, Zwittau.

VII. Salzburg: Élő sertések bevitelére: Salzburg.

VIII. Styria: Élő sertések bevitelére és sertés hus kirakására: Grácz puntigami rakodó és Grácz államvasuti pályaudvar.

XI. Szilézia: Sertés hus kirakására: Bielitz, Freudenthal, Jägerndorf, Teschen Trop-pau, Freiwaldau, Friedek, Wagstadt, Wigstadt, Würbenthal.

X. Tengerpart vidéke (Triest): Élő sertések és sertés hus kirakására: Pola, Triest.

Arad, 1895. július 13-án.

A városi tanács.